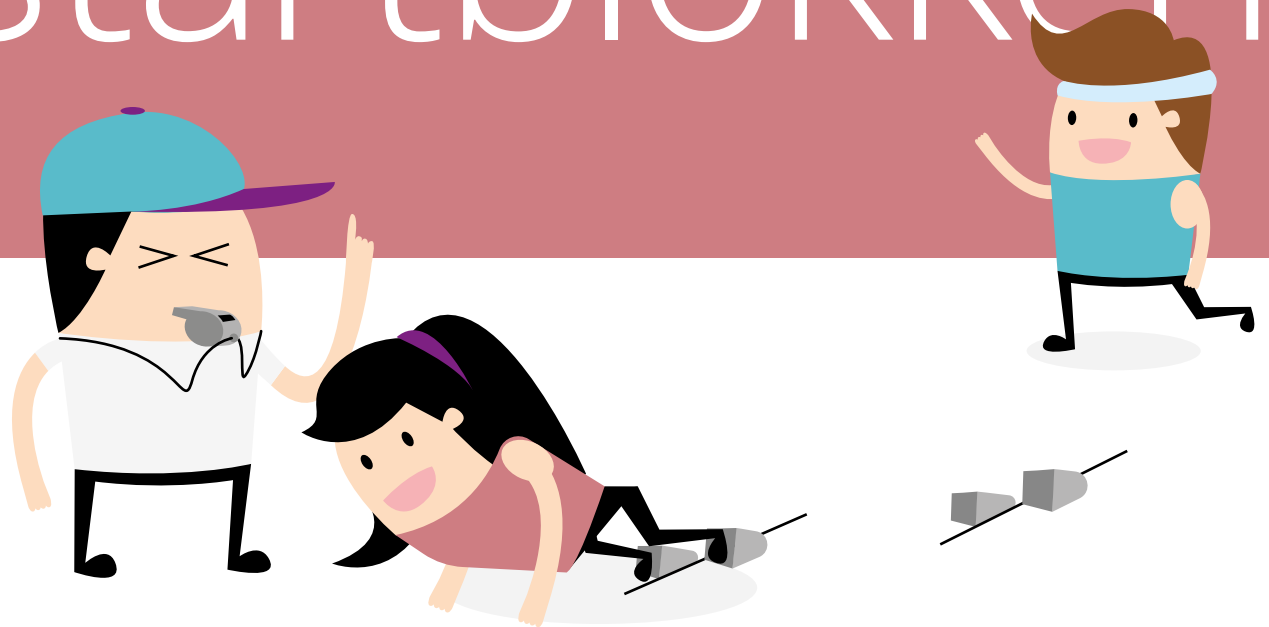

Leerlabs door de ogen van leerlingen, docenten en bestuurders

Uit de startblokken

De eerste stappen bij het opzetten van de doorlopende leerroutes zijn gezet. Wat merken betrokkenen daar eigenlijk van? Wat vraagt het van ze? De belangrijkste inzichten en ervaringen tot nu toe vanuit het perspectief van leerling, docent en bestuurder.

#01

DOOR DE BRIL VAN DE LEERLING

Eerder aan de slag met mbo-lesstof

Vmbo-leerlingen die toe zijn aan meer uitdaging kunnen – vaak vanuit hun vertrouwde schoolomgeving – alvast ervaring opdoen op het mbo. Door mee te lopen, vakken te volgen, of in de praktijk aan de slag te gaan. Voor leerlingen die enthousiast worden van praktisch bezig zijn en al eerder in contact willen komen met de beroepspraktijk is dit een groot voordeel.

“Door deze route ben ik erachter gekomen wie ik ben, wat ik wil en wat mijn kwaliteiten zijn.”

Cheryl Wildeman - student Landstede MBO

Leerlingen zien dubbel

‘Dit hebben we al gehad’, is een veelgehoorde reactie op verschillende vakken van leerlingen die starten op het mbo. Het wegnemen van overlap of (onnodige) herhaling in de onderwijsprogramma’s is daarom voor veel scholen een goede start voor de samenwerking. Het is laagdrempelig, levert de leerling directe winst op en docenten leren elkaar en elkaars onderwijsprogramma’s goed kennen. Het biedt leerlingen de

mogelijkheid zich te verdiepen, te verbreden, of zelfs hun opleiding te versnellen.

Minder uitval

Veel doorlopende onderwijstrajecten bieden onderwijs aan dat op maat is gesneden voor de specifieke behoeften van leerlingen. Dit draagt bij aan de motivatie van leerlingen en studenten en helpt daarmee uitval te voorkomen. Doordat vmbo- en mbo-docenten rechtstreeks contact hebben met elkaar, is er beter zicht op leerlingen; zowel voor, tijdens, als na de overstap. Potentiële uitvallers zijn goed in beeld en kunnen weer op weg worden geholpen. Zo dragen doorlopende leerroutes en samenwerking tussen docenten en instellingen bij aan een soepele overgang van het vmbo naar het mbo en het voorkomen van voortijdige uitval.

Nieuwsgierig?

Kijk hier hoe ze in Apeldoorn mee aan de slag gingen met het verkennen van een doorlopende leerroute.

#02

DOOR DE BRIL
VAN DE DOCENT

“We pakken in deze beginfase gewoon de ruimte om steeds meer samen te werken. Wat is het ergste dat er kan gebeuren? Als je het niet probeert, weet je het niet.”

Johan Boerhof - docent Horeca, Bakkerij en Recreatie Dr. Nassau College

Elkaar leren kennen

Docenten noemen ‘vertrouwen’ als hét sleutelwoord voor een succesvolle samenwerking – en dat vertrouwen is er niet zomaar. Vertrouwen bouw je op door tijd met elkaar door te brengen, bij elkaar op werkbezoek te gaan en curricula naast elkaar te leggen. Zeker in tijden van corona is dat extra uitdagend. En juist dán is het belangrijk om met elkaar in gesprek te blijven. Spraakverwarring ligt immers op de loer. In sommige leerlabs heeft het enorm geholpen om mensen die elkaar al een beetje kenden, samen te laten werken – dan ligt er een zekere basis. In alle gevallen geldt dat er tijd nodig is om elkaar te leren kennen.

Uitdagingen en puzzels

Een doorlopende leerroute brengt nieuwe uitdagingen met zich mee voor docenten. Welke uitdagingen ontstaan, hangt sterk samen met de ontwerpkeuzes die zijn gemaakt. Voor sommige routes betekent dit dat er naast de vakinhoud een grotere nadruk komt te liggen op de pedagogische vaardigheden en begeleiding van de docent. Voor mbo-docenten kan het betekenen dat je zo nu en dan jongere leerlingen in de klas krijgt. Het is duidelijk: een doorlopende leerroute is ook spannend. Draagvlak onder docenten en betrokkenheid van docenten bij het ontwerp is dan ook essentieel.

Ruimte om te ondernemen

Het ontwikkelen van een doorlopende leerroute vraagt om innovatie en ondernemingszin. Een cultuur waarin fouten maken mag. Waarin je samen een kant op beweegt en ervaart dat er toch een andere keuze nodig is. Dit alles vraagt om ruimte van de schoolleiding en het bestuur, lef van de docent én tijd. De praktijk laat zien dat het belangrijk is om docenten voor deze samenwerkingsopgave vrij te maken en uren toe te kennen.

#03

DOOR DE BRIL VAN DE BESTUURDER

“Je moet de samenwerking bij het ontwikkelen van zo’n doorlopende leerlijn echt zien als een proces. Dat betekent: de juiste mensen inschakelen en die mensen de ruimte geven.”

Thieu Kikken - voorzitter College van Bestuur Stichting Onderwijs Midden-Limburg

Kaarten op tafel

In iedere samenwerking is het een van de spannendste, maar ook een van de meest cruciale stappen: leg je kaarten op tafel. Bestuurders moeten van elkaar begrijpen waarom iets niet kan of waarom een bepaalde keuze voor iemand zo belangrijk is. Grote, actuele thema's waarbij belangen een rol spelen, zijn krimp en lerarentekort. In veel regio's staan scholen voor de uitdaging om divers en kwalitatief goed onderwijs aan te bieden aan een dalend aantal leerlingen. De eerste neiging kan dan zijn om op je eigen school te focussen

en leerlingen zoveel mogelijk in de eigen school te houden. Een open gesprek kan tot nieuwe oplossingen leiden die recht doen aan de verschillende belangen. Zo kan een doorlopende leerroute eraan bijdragen dat leerlingen in hun eigen regio een passende vervolgopleiding gaan volgen en zo in de (krimp)regio blijven. Of gezamenlijke docententeams, die het mogelijk maken om ondanks een (dreigend) lerarentekort vakken en profielen aan te kunnen blijven bieden.

Pak het serieus aan

Bestuurders benoemen als belangrijkste succesfactoren voor het inrichten van een leerlab een gedegen projectplan, een helder communicatieplan én een projectleider die de komende jaren de kar kan gaan trekken. Het gaat om continuïteit: de projectleider focust daarbij op het organiseren van een goedlopend proces, zodat de mensen die de leerroute ontwikkelen zich kunnen concentreren op de inhoud.

Bestuurlijke betrokkenheid

Het initiatief voor het opzetten van een doorlopende leerroute kan bij verschillende mensen liggen: bij een bestuurder, teamleider of een docent. Waar het initiatief ook ligt, in alle gevallen is draagvlak en betrokkenheid op alle niveaus essentieel. Bestuurlijke betrokkenheid, commitment en visie blijven gedurende het hele proces van belang. In veel leerlabs speelt de vraag: wat vinden onze bestuurders er eigenlijk van? Staan zij nog steeds achter onze keuzes en hoe belangrijk is de doorlopende leerroute voor hen? Het is in ieder leerlab – en in elke samenwerking in het algemeen – belangrijk om ‘het 8-tje’ goed dicht te organiseren.

Artikel lezen?

Lees hier het artikel met Thieu Kikken, ‘Alle kaarten op tafel’.